

Bilag A

Tiltagskatalog

Indhold

Energiforsyning	3
Transport	5
Landbrug	7
Affald	10
Industri og erhverv	11
Kommunen som forbillede	12
Klimatilpasning	13

Energiforsyning

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Der skal arbejdes for, at al varmeproduktion kommer fra vedvarende energi, herunder at fjernvarmeselskaber har udfaset fossile brændsler, og at olie- og naturgasfy i private husholdninger tilskyndes udfaset	Udmelding om, hvilke borgere der kan få konverteret til fjernvarme, opdatering af datablad i varmeplanen	Fjernvarmeselskaber, Haderslev Kommune .	Deadline undgangen af 2022
	Udarbejdelse af vejledning om individuel VE opvarmning til områder, som ikke kan konverteres til fjernvarme. Igangsætte kampagner og holder borgermøder, der informerer om fordelene ved at overgå til VE.	Lokalrådene, borgere, som ikke kan konvertere til fjernvarme, og Haderslev Kommune (facilitere og udbrede viden).	2023 -2024
	Udvikling og forsøgsprojekt om vedvarende energiløsninger i landdistrikterne, termonet mv.	Samarbejde i SEP Sønderjylland, lokalområder , lokalråd.	Løber til 2023
	Fortsætte den løbende dialog med henblik på et strategisk partnerskab og samarbejdsaftale om omlægning af fjernvarmen til vedvarende energi, med de tre fjernvarmeselskaber i Haderslev, Vojens og Gram.	Fjernvarmeselskaber, Haderslev Kommune, staten.	Løbende dialog med selskaberne. Samarbejdsaftale i 2023
	Sikre hurtig sagsbehandling af indkommende projektforslag til konvertering fra olie- og gasfy	Haderslev Kommune	2022 og 2030
Der skal arbejdes for, at alle energianlæg i Haderslev Kommunes egne bygninger, der bruger fossile brændsler, skal konverteres til vedvarende energi	Der udarbejdes en plan for udskiftning af anlæggene i forbindelsen med energipolitikken (2022)	Haderslev Kommune	2022
	Der igangsættes en gennemgang af alle kommunens bygninger med henblik på at sikre at alle bygninger anvender vedvarende energi.	Haderslev Kommune	Skal ske senest 2028
	Udskiftning af anlæg i de kommunale ejendomme	Haderslev Kommune	2023-2030
Der skal arbejdes for, at al elproduktion kommer fra vedvarende energi blandt andet vindenergi og solceller eller andre CO2 neutrale kilder	Fornytt planlægning og miljøvurdering med inddragelse af borgerne i en transparent og åben proces. De fleste eksisterende vindmøller formodes at være endeligt udtjente indenfor de kommende 5-10 år.	Trekantområdet Danmark, Haderslev Kommune , projektejere, lokale lodsejere, borgere, staten	2022-2025
	Facilitere en bred og proaktiv dialog med borgerne om principperne og konkrete initiativer, så der skabes lokal accept og medejerskab.		
	Udvikle modeller for etablering af lokale merværdier i tæt samarbejde med projektejere og borgere.		

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
	<p>Et nyt udlæg og etablering af egnede arealer til nye fremtidige vindmøleanlæg. Forud herfor er blandt andet formulering af målsætninger for produktionen af VE og princpper for opstilling af anlæg, samt tilslutningsaftaler ved energiselskaberne.</p>	Trekantområdet Danmark, Haderslev Kommune, projektejere, lokale lodsejere , borgere, staten	Fuldt indfaset i 2030
	<p>Der opstilles solceller på et areal svarende til ca. 250 ha. svarende til ca. 350 TJ/år. Der udlægges ca. 30 vindmøller i maksimalt 150 m svarende til ca. 500 TJ/år.</p> <p>Der udarbejdes plangrundlag for etablering af solcellebase-rede energianlæg i Haderslev Kommune. Plangrundlaget er en forudsætning for behandling af ansøgningerne fra projekterne, herunder kriterier for prioritering af de enkelte projekter.</p> <p>Inden opstilling skal der ske en revidering af princpper for opstilling af solcelleanlæg, samt tilslutningsaftaler ved energiselskaberne.</p> <p>Facilitere en bred og proaktiv dialog med borgerne om principperne og konkrete initiativer, så der skabes lokal accept og medejerskab.</p> <p>Udvikle incitamentmodeller for etablering af lokale merværdier i tæt samarbejde med projektere og borgere</p>	Trekantområdet Danmark, Haderslev Kommune , projektere, lokale lodsejere, borgere, staten	Fuldt indfaset i 2030
	Udbygning af allerede planlagte biogasanlæg. Der er lavet myndighedsarbejde til udvidelse og udbygning af Haderslev kommunes biogasanlæg	Biogas operatører	2022-2030
Der skal arbejdes for, at de lavest rangerende energimærker i bygningsmassen i Haderslev Kommune opgraderes til energimærke E eller højere	Der ansættes en energirådgiver der skal rådgive boligejerne om, hvordan de løfter energimærket på deres bygningsmasse og kan søge om tilskud.	Boligforeninger, private boligejere, virksomheder	Skal ske inden 2030
	Formidling af, hvor man kan få inspiration og hjælp til energioverføring	Statelige puljer og kampagner, produktudbydere, Haderslev Kommune	2023-2024

Transport

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Fremtidig ladeinfrastruktur til elbiler/elektrificering af biler	Der igangsættes en analyse af, hvor laderne ifølge lade-standebekendtgørelsen skal placeres. På baggrund af denne opsætter Haderslev kommune inden 2030 271 stk. 11. kw ladere, 7 stk. 50 kw. ladere, samt 2 lynladere på 150 kw.	Haderslev Kommune, Energinet Danmark, dialog med flere udbydere	2022-2030
	Udbud af elladestandere. Udbuddet skal sikre, at der kommer et udbud af el-ladestander i hele kommunen på offentlige lokationer.	Haderslev Kommune, operatører	Efteråret 2022
	De første elladestandere sættes op.	Haderslev Kommune, operatører	2023 og frem til 2030
Omstilling af kommunal transport til fossilfrie løsninger herunder elbusser, elbiler og færgen	I 2023 går Haderslev Kom- mune sammen med Tønder, Aabenraa og Regionsyd om et fælles udbud på busstrafikken. Her stilles der bla. krav om el-busser i udbudsmaterialet. Busserne går i drift i 2024.	Sydtrafik, Tønder kommune, Regionsyddanmark, Aabenraa kommune, Haderslev Kommune	Inden 2030 er det planen, at al kollektiv transport er overgået til el.
	Der laves et udbud i løbet af 2023 om kommunens indkøb af el biler.	Haderslev Kommune	Efterår 2023
	Der laves et udbud på en elek- trificering/forsilfri drift af færgen omkring 2030.	Haderslev Kommune	2030
Adfærdsændring så flere vælger klimavenlig transport herunder offentlig transport, cykel og samkørsel	Igangsættelse af kampagner, der skal få flere borgere til at vælge en mere klimavenlig transportform, f.eks. ved at bruge cyklen, bruge kollektiv trafik eller ved samkørsel. Der arbejdes løbende på at forbedre forholdene for cyklister, bla. i forbindelse med Hader- slev Kommunes medlemskab i cykelalliancen.	Det er Haderslev Kommune, som igangsætter kampagner, virksomheder, Sydtrafik, Cykelalliance Syd	Løbende frem til 2050
	Kampagnemidler til fokus på samkørsel af forskellig art (Go more, Nabo Go, mv.) Haderslev Kommune udpeger og etablerer stoppesteder, der fremskynder brug af samkørsel.	Haderslev Kommune	Løbende frem til 2050
Tung transport overgår til grønne brændstoffer (Power-to-X)	Haderslev kommune understøt- ter aktivt den teknologiske ud- vikling i at fremstille fremtidens drivmidler. Aktiv deltagelse i Triangle Energy Alliance (TEA), som er et nyt erhvervspartnerskab bestående af de syv kommuner i trekantområdet.TEA sigter efter at gøre området til Nordeuropas centrum for produktion af grønt brændstof og et kraftcenter for ren energi og bæredygtig transport.	Haderslev Kommune, transportsektoren	Indfases fra 2030-2040

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
	Haderslev Kommune igangsætter en undersøgelse og planlægning (kommuneplanlægning og lokalplanlægning) for etablering af et Power til X anlæg	Haderslev kommune og investorer	Planlægges over 2023-2028
Nonroad transport herunder at for eksempel entreprenørmaskiner bruger fossilfri brændstof	Der laves en analyse af, hvordan kommunen bedst muligt på sigt kan nedbringe udledningen fra non-road transporten. Analysen laves i tæt samarbejde med sektoren.	Haderslev Kommune, landbruget og byggebranchen	Løbende frem til 2024-25
	Udmøntning af analysen igangsættes	Haderslev Kommune, landbruget og byggebranchen	2025-2040
	Haderslev Kommune vil gradvis stille krav til entreprenører ved kommende udbud. Her vil der komme krav om mere klimavenlige entreprenørmaskiner. Haderslev kommune vil også internt overgå til klimavenlige maskiner i driftafdelingen.	Haderslev kommune og byggesektoren	2023- 2030
Undersøgelse af omfordeling af godstransport kan give en CO2 reduktion	Haderslev Kommune iværksætter en undersøgelse af omfordelingen.	Haderslev Kommune, og vognmænd	2025-2026

Landbrug

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Udtagning af klimalavbund herunder kortlægning af potentielle områder og samarbejdsaftaler	Samarbejde med landbruget og andre partnere om at udtage de mest kulstofholdige jorde først.	Haderslev Kommune, Naturstyrelsen, Landbruget,	2023-2024 og frem til 2050
	Haderslev Kommune arbejder aktivt med at belyse, hvor der kan høstes størst mulig multifunktionalitet på lavbundsarealerne, Eksempelvis i form af græs produktion til protein, drikkevandsbeskyttelse, friluftsliv osv. Ud af i alt ca. 4.000 ha organisk jord i HK, er målsætningen at der udtages ca 60% svarende til 2.349 ha		
	Samarbejde med landbruget afsøge mulighederne for at udtage mindre klimalavbrandområder og etablere flere minivådområder.	Haderslev Kommune, landbruget	2023-2024 og frem til 2045
	Haderslev Kommune er i gang med at starte et samarbejde med Esbjerg- samt Tønder Kommune og med Københavns Universitet, om vandhåndtering af Gelså og Gram Å vandløbssystem. Dette samarbejde skal kigge på løsninger i landskabet opstrøms af Ribe å vandløbssystemet, både synergi og merværdi mulige løsninger med tværkommunale midler (vandløb)	Esbjerg Kommune, Haderslev Kommune, Tønder Kommune, Københavns Universitet	2030
Skovrejsning - kortlægning af potentielle områder og samarbejdsaftaler Haderslev Kommune vil lave privat/offentlig skovrejsning i følgende omfang: 2022-2025 - 500 ha. 2025-2030 - 580 ha. 2030-2040 - 1500 ha. 2040-2050 - 1500 ha.	Roadmap for ansøgning af private skovrejsningsprojekter Udarbejdelse af administrativ procedure for behandling af ansøgninger om private skovrejsninger, samt kortmateriale om, hvor det ifølge Kommuneplan 2025 er ønskværdigt, at der laves skovrejsning.	Haderslev Kommune	2025
	Kortlægning og planlægning af potentielle skovrejsningsområder med fokus på multifunktionalitet og borgertæthed.	Haderslev kommune, Indput fra Naturstyrelsen, Landbruget, Danmarks Naturfredningsforening, Lokale aktører	2023-2024
	Der udarbejdes plan for kommunal og offentlig skovrejsning. Prioriteret liste for ønskede områder indkøperet i Kommuneplan 2025.	Haderslev kommune	2024-2025
	Der ansøges statslige midler fra 2023 til 500 ha offentlig skovrejsning	Haderslev Kommune, PROVAS, Naturstyrelsen	2023-2025

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Gylle til biogasreduktion	Det gylle, som går i vores gasproduktion, tilskrives landbrugssektoren en reduktion på 14,5 kg CO ₂ pr. tons gylle	Landbruget, biogassleskaber ,	
Udarbejdelse af en samarbejdsaftale med landbrugsforeningerne	<p>Haderslev Kommune får indgået en aftale med de lokale landbrugsorganisationer. Dialogen er startet op i 2022 med henblik på en aftale.</p> <p>Mulige temaer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At vi i fællesskab vil afsøge landbrugets muligheder for at nå i mål med klimanetralitet i 2050, med brug af udviklings- tiltagene - Udtagning af mindre klimavlbrandområder og etablering af flere minivådområder. - Klarlægning af, hvorledes der kan samarbejdes over kommunegrænsen i forhold til at indhente fælles hjælp og gøre fælles indsatser. 	Landbruget, Haderslev Kommune	2022-2023
Ændret fodersammensætning	Ved en ændret fodersammensætning til kvæg kan udledningen af dyrenes metangasudledning reduceres op til 30%. Dialog med landbrugets foreninger om brugen af en ændret fodersammensætning	Landbruget, Haderslev Kommune	2023
	Der skal udvikles mulighed for at opsamle data for kommunal udbredelse, såfremt progression skal kunne monitoreres, herudover udbredelse af de gode eksempler	Landbruget, Haderslev Kommune	2024-2030
Ændret dyrkning af landbrugsjord	Haderslev kommune vil understøtte den nationale landbrugsaftale. I dialog med landbrugsforeninger.	Landbruget, Haderslev Kommune	2022-2023
	Der skal udvikles mulighed for at opsamle data for kommunal udbredelse såfremt progression skal kunne monitoreres.	Landbruget, Haderslev Kommune	2023-2024 og løbende frem til 2050.
Regenerativt og bæredygtigheds certificeret landbrug	Dialog med landbrugsforeninger om udbredelse af tiltag indenfor Regenerativt landbrug.	Landbruget, Haderslev Kommune	2022-2023
	Der skal udvikles mulighed for at opsamle data for kommunal udbredelse såfremt progression skal kunne monitoreres.	Landbruget, Haderslev Kommune	2023-2024 og løbende frem til 2050.

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Pyrolyse/biokul	Dialog med landbrugsforeninger og biogaselskaberne om muligheden for at bruge pyrolyse, til omdannelse af biomasse til biokul. Haderslev kommune faciliterer og på sigt myndighedsbehandler tiltag for pyrolyse anlæg.	Landbruget, Biogasselskaber, Haderslev Kommune	2023
	Haderslev kommune faciliterer og på sigt myndighedsbehandler tiltag for pyrolyse anlæg.	Landbruget, Biogasselskaber, Haderslev Kommune	2025-2030 og løbende frem til 2050.
Tre udviklingstiltag i forbindelse med Folketingets landsbrugsaftale (er ikke udspecificeret i klimaplanen):			
Fodertilsætning	Dialog med landbrugsforeninger om udbredelse af tiltag indenfor Fodertilsætning.	Landbruget, Haderslev Kommune	2023
	Der skal udvikles mulighed for at opsamle data for kommunal udbredelse såfremt progression skal kunne monitoreres.	Landbruget, Haderslev Kommune, staten	2024-2030
Nitrifikationshæmmere	Dialog med landbrugsforeninger om udbredelse af Nitrifikationshæmmere.	Landbruget, Haderslev Kommune	2023
	Der skal udvikles mulighed for at opsamle data for kommunal udbredelse såfremt progression skal kunne monitoreres.	Landbruget, Haderslev Kommune	2024
Hyppig udslusning af gylle fra svindestalde	Dialog med landbrugsforeninger om udbredelse af tiltag indenfor Hyppig udslusning af gylle. Der skal udvikles mulighed for at opsamle data for kommunal udbredelse såfremt progression skal kunne monitoreres.	Landbruget, Haderslev Kommune	2023
	Der skal udvikles mulighed for at opsamle data for kommunal udbredelse såfremt progression skal kunne monitoreres.	Landbruget, Haderslev Kommune	2023-2024 og løbende frem til 2050

Affald

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Affaldssektorens CO ₂ -udslip er reduceret med 40%	<p>Haderslev Kommune opstiller skraldespande til både plast- og restaffald og placerer dem mere optimalt. Blot ved dette tiltag forventes genanvendelsen af affaldet at blive øget.</p> <p>Haderslev Kommune vil undersøge, hvilke andre affaldstyper der kan udsorteres, samt undersøge, hvorvidt sorteringen i det offentlige rum med fordel kan udvides til andre områder i kommunen ud fra evalueringen af de første områder.</p> <p>Haderslev Kommune vil øge indsatsen i sommerhusområderne, da der af en række årsager er store udfordringer med affaldssorteringen (hyppig udskiftning af beboere og små køkkener, der ikke er indrettet til en optimal sortering mv.).</p>	Haderslev Kommune, borgerne	2022-2030
Ressourcecenter Haderslev, Vojens Genbrugsplads og Gram Genbrugsplads understøtter mere genbrug og genanvendelse (2022-2027)	Haderslev Kommune har allerede flere tiltag med genbrugspladserne, som der skal bygges videre på Eksempelvis samarbejde med Genbyg Vojens og humanitære organisationer, samt indsamling af bolde fra roll-on deodoranter, indsamling af briller mv.	Haderslev Kommune, Provas , borgerne, virksomhederne	2022-2027
Indsamling og behandling af affald sker med køretøjer, der kører på ikke-fossilt brændstof	Tiltag under indsatsområdet Transport undersøger dette delmål.	Haderslev Kommune og Provas	2022-2030
Borgerne og virksomhederne i Haderslev Kommune er bedre til at sortere og genbruge deres affald (2022-2027)	<p>Haderslev Kommune oplyser og fører kampanjer om affaldssortering og genbrug. Borgerne og virksomhederne er helt centrale for at kunne opnå en bedre affaldssortering, øget genbrug og bedre og smartere genanvendelse.</p> <p>Haderslev Kommune involverer borgere og virksomheder til udvikle nye idéer til genbrug af affald "Affald som ressource". Herunder igangsætning af pilotprojekter, der afprøver ny måder at genbruge affald. Haderslev Kommune er facilitator for disse forløb.</p> <p>Haderslev Kommune vil derudover gå foran som et godt eksempel og sørge for, at affaldssortering både bliver en vane på arbejdspladsen, såvel som i skolen, i børnehaven og derhjemme.</p>	Haderslev Kommune, virksomheder, borgere	2022-2027

Industri og erhverv

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Der skal arbejdes for, at industri- og erhvervsvirksomheder energieffektiviseres	<p>Fortsættelse af dialogen med erhverslivet om at energieffektivisere og elektrificere deres energikrævende processer.</p> <p>Delmålet er endvidere del af Haderslev Kommunes erhvervspolitik. Haderslev Kommune udarbejder en handleplan for dette delmål i efteråret 2022. Handleplanen revideres årligt, foreløbigt frem til udgangen af 2026.</p>	Haderslev Kommune, Haderslev Erhvervsråd, virksomheder	2022 og sker løbende.
	Sikre hurtig sagsbehandling af indkommende projektforslag, herudover en tidlig dialog med virksomhederne.	Haderslev kommune og energitunge virksomheder	2022-2030
Der skal arbejdes for, at muligheden for brug af overskudsvarme fra industrien	Haderslev kommune har tidligere kortlagt potentialet for overskudsvarme fra virksomhederne. Haderslev Kommune og fjernvarmeselskaberne vil fortsætte arbejdet med at afsøge mulighederne for at anvende overskudsvarme.	Haderslev kommune, virksomheder med overskudsvarme, fjernvarmeselskaberne.	2022 og sker løbende.
Der er flere grønne partnerskaber mellem offentlige og private aktører	Haderslev Kommune udarbejder en handleplan for dette delmål i efteråret 2022. Handleplanen revideres årligt, foreløbigt frem til udgangen af 2026.	Haderslev Kommuen, Haderslev Erhvervsråd	2022-2026
Tilbyde rådgivning om den grønne omstilling, igangsætte relevante udviklingsforløb for virksomheder og faglige netværk, der styrker virksomhedernes parathed	Haderslev Kommune udarbejder en handleplan for dette delmål i efteråret 2022. Handleplanen revideres årligt, foreløbigt frem til udgangen af 2026.	Haderslev Kommuen, Haderslev Erhvervsråd	2022-2026

Kommunen som forbillede

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Klima og bæredygtighed indarbejdes i lokalplaner	Dette sker tildels allerede. Haderslev Kommune indarbejder klima og bæredygtighed i alle lokalplaner.	Haderslev Kommune	indarbejdes i 2022/23 og fremadrettet
Klimavurderinger indarbejdes i kommunale dagsordener	Klimavurderinger standardiseres i højere grad end i dag, når der skrives sager til politisk udvalg.	Haderslev Kommune	2022 og frem
Klimaplanens mål inddrages i arbejdet med kommunens planer, politikker og strategier.	Dette er del af en handleplan for udvalgene. Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen forankring af klima og bæredygtighed i forhold til klimaplanens mål. Revisioner (hvert fjerde år) af klimaplanen skal tages med i vurdering af ændringer i planer, politikkerne, strategier.	Haderslev Kommune	2022 og frem
Alle kommunens planer, politikker og strategier er screenet i forhold til klimaplanens mål	Klimaplanen går på tværs af kommunens sektorplaner, politikker mv. Klimaplanens mål, der er relevante for den konkrete plan, politik mv., bliver indarbejdet, når de skal revideres.	Haderslev Kommune	2022 og frem
Klima og bæredygtighed har bred politisk forankring i alle stående udvalg	Haderslev Kommune har udarbejdet overblik for de enkelte forvaltninger og politisk udvalg. Overblikket skal behandles i de enkelte forvaltninger, så reduktionspotentialer afdækkes, og så fremdrift sikres.	Haderslev Kommune	2022 og frem
	Haderslev Kommune holder en messe om grøn omstilling i starten af 2023. Messen har et bredt sigte: Den skal være borgernær med stande og oplæg, informere om den klimaplanen og være med til at understøtte en politisk forankring, informere om den endelige klimaplan og være med til at understøtte en politisk forankring.	Haderslev Kommune	2023
Madspil reduceres i kommunens institutioner	Haderslev Kommune udarbejder regnskab eller baseline for madspildet. Haderslev Kommune igangsætter en kampagne for fokus på stop af madspild i kommunens institutioner, skoler mlf. inklusive Haderslev Rådhus ved mødeaktiviteter og kantinen.	Haderslev Kommune	2022-2023
Haderslev Kommune har løbende fokus på udvikling af kompetencer bredt i organisationen til at arbejde med klimaindsatser	Haderslev Kommunes fundraiser afdækker løbende fondsmuligheder. Det gælder også kompetenceudvikling på klimaområdet, f.eks. fra EU-programmer	Haderslev Kommune	2022 og frem

Klimatilpasning

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Klimatilpasning indsatser	Haderslev Kommune iværksætter en række indsatser i udvalgte områder i kommunen, baseret på klimatruet områder. Indsatser inden 2025 er beskrevet i detaljer, resten af områderne for indsatserne i 2030 og 2050 kræver dybere forundersøgelse inden påbegyndelse af mulige indsatser	Haderslev Kommune	Løbende mål i 2025, 2030 og 2050
Delmål 2025			
Vores Kyst projekt	Klimaindsats i Hejsager-Kelstrup Strand område, projektet har fokus på grundvand, stormflod og vandløb som giver oversvømmelsesproblemer (Stormflod)	Haderslev Kommune	Forventet afsluttet i 2024
Kvalificering af datagrundlag som indarbejdes i revision af klimaplanen	Haderslev Kommune kortlægger oversvømmelses- og tørketruede områder indenfor risikoscenarierne; grundvand (2024), nedbør (2025), spildevand (2023), stormflod (2022), tørke (2025) og vandløb (2024).	Haderslev Kommune	2025
	Haderslev Kommune indgår samarbejdsaftale med forsyningsgesellschaft Provas i forhold til kortlægning af kloakering Haderslev Kommune er i dialogfasen med Provas, i løbet af 2022 vil de konkrete samtaler om samarbejde begynde og i løbet af 2023 forår vil en konkret samarbejdsaftale være på plads (spildevand)	Haderslev Kommune, Provas	2023
	Øge kvaliteten af datagrundlag Opdatering af hydrologiske data sker efteråret 2023. Efterfølgende opdateringer gøres hvert år og tilpasses til GEUS opdateringscyklus. (2025)	Haderslev Kommune, GEUS	2025
	Haderslev Kommune har besluttet, inden 2025 er tørketruet kortlagt i kommunen samt konkrete tiltag imod tørke inkorporeret i klimaplanen (tørke)	Haderslev Kommune	2025
	Haderslev Kommune har besluttet, at inden 2024 er oversvømmelsestruede områder indenfor vandløbsområdet i kommunen kortlagt, samt tiltag imod oversvømmelse inkorporeret i klimaplanen (vandløb)	Haderslev Kommune	2024
Revision af klimatilpasningsplan	Opfølgning af fornyet data som indarbejdes i kommuneplan 2025	Haderslev Kommune	2025

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Analyse: Hvor kan det bedst svare sig at lave klimainvestering	Videre arbejde med SkadeØkonomi til de kvantitative analyser	Haderslev Kommune	2025
Fole by	Haderslev Kommune undersøge området og er i gang med at finde de bedste løsninger til Fole (nedbør)	Haderslev Kommune	Forventes at være besluttet en løsning senest i 2024
	Haderslev Kommune er i gang med at starte et samarbejde med Esbjerg- samt Tønder Kommune og med Københavns Universitet, om vandhåndtering af Gelså og Gram Å vandløbssystem. Dette samarbejde skal kigge på løsninger i landskabet opstrøms af Ribe å vandløbssystemet, både synergi og merværdi mulige løsninger med tværkommunale midler (vandløb)	Esbjerg Kommune, Haderslev Kommune, Tønder Kommune, Københavns Universitet	2030
Jomfrustien skybrudssikres	Skybrudssikring af Haderslev midtby (nedbør)	Haderslev Kommune	Forventes afsluttet i 2027
Udarbejdet tiltag til hedeølger i byerne	Haderslev Kommune har besluttet, at inden 2025 er forbyggende tiltag imod urban heat island effekt en del af de fremadrettede kommune- og lokalplaner (tørke)	Haderslev Kommune	2025
Samarbejdsaftale med Landbruget	Haderslev Kommune har besluttet, at indendgangen af 2023 har Kommunen udarbejdet en handlingsplan i samarbejde med landbruget, hvordan Kommunen kan hjælpe landbruget ifm. Hedeølger/ tørke perioder (tørke)	Haderslev Kommune, Landbruges foreningerne	2023
Delmål 2030			
Arbejder hen mod at nye arealudlæg vurderes i forhold til om det er samfundsøkonomisk forsvarligt at anlægge områderne.	Kvalificering af, igennem skadesøkonomi-analyse, i forhold til omkostningerne til afværgeforanstaltningen, om det kan betale sig. Med en coastbenefit analyse på udpegede områder.	Haderslev Kommune	2026 og frem

Delmål	Tiltag	Aktører	Tidsplan
Konkrete indsatsområder	Diernæs- og Vilstrup Strand	Haderslev Kommune	2027
	Haderslev Havn	Haderslev Kommune	2029
	Hoptrup	Haderslev Kommune	2029
	Sandersvig	Haderslev Kommune	2029
	Årø	Haderslev Kommune	2030
	Haderslev Kommune har besluttet inden 2028 at undersøge mulighederne for at anvende grundvand i tørkeperioder, til forebyggelse af naturbrande og afgrødetab. (Grundvand)	Haderslev Kommune	2028
	Haderslev Kommune har besluttet, at inden 2030 er problematikkerne med tørke for grundvandspåvirket områder kortlagt, hvortil der også er konkrete løsningsforslag til udsatte områder, samt tiltag herom inkorporeret i klimaplanen. (Grundvand)	Haderslev Kommune	2030
Delmål 2050			
Konkrete indsatsområder	Aarøsund	Haderlev Kommune	2031
	Sønderballe Strand	Haderlev Kommune	2033
	Ørby Strand	Haderlev Kommune	2034
	Knud Strand	Haderlev Kommune	2034
	Anslet Strand	Haderlev Kommune	2035

Haderslev
Kommune

Haderslev Kommune
Christian X's Vej 39
6100 Haderslev

74 34 34 34
www.haderslev.dk